

Opgave 5

Uitgestelde vluchten

Luchtvaartmaatschappij Europlane concurreert op de prijs van vluchten binnen Europa. Vanwege sterke prijsdruk op deze vluchten wil de directie van Europlane de huidige collectieve arbeidsovereenkomst (cao), die nog één jaar loopt, tussentijds aanpassen door de afgesproken loonsverhoging terug te draaien naar 0%. De vakbond, waarbij twee derde van de werknemers is aangesloten, is daar op tegen. Volgens de vakbond is er in de huidige cao een loonsverhoging van slechts 0,8% afgesproken, terwijl de inflatie 2,75% bedraagt. Bovendien stelt de woordvoerder van de vakbond: "Afspraak is afspraak. De vakbondsleden hebben er hard voor gevochten!"

- 1p 19 Verklaar dat bij het tot stand brengen van een cao voor een bedrijf sprake kan zijn van meeliftgedrag door werknemers.
- 2p 20 Bereken met hoeveel procent het reële loon van de werknemers daalt bij de huidige cao-afspraken.

De vakbond en de directie van Europlane discussiëren over het tussentijds aanpassen van de cao:

Gebruik bovenstaande discussie.

- 2p 21 Bereken met hoeveel procent de prijs van een vliegticket bij Europlane het afgelopen jaar gemiddeld is gedaald.

Uiteindelijk wordt besloten de cao niet tussentijds aan te passen. Ondertussen gaan de partijen zich bezinnen over de koers van de cao voor het volgend jaar. Elke partij heeft twee keuzemogelijkheden wat betreft de eigen opstelling tegenover de andere partij. Een econoom brengt de situatie in kaart en toont de mogelijke consequenties van elke keuze (bron 1). Hij stelt: "Indien beide partijen hun dominante strategie volgen, belanden ze in een gevangenendilemma."

Gebruik bron 1.

2p **22** Verklaar dat er hier sprake is van een gevangenendilemma.

Opgave 5

bron 1 consequenties voor directie en vakbond van keuzemogelijkheden ten aanzien van een nieuwe cao

		<i>vakbond (werknemers)</i>	
		toegeven (inbinden)	vasthouden aan hoge eisen
directie (werkgever)	toegeven (inbinden)	😊 ; 😊	😞😞 ; 😊😊
	vasthouden aan een laag bod	😊😊 ; 😞😞	😞 ; 😞

Toelichting

De smiley's ter linkerzijde van de puntkomma geven steeds de consequenties van de ontstane situatie voor de directie, die ter rechterzijde van de puntkomma de consequenties voor de vakbond:

- 😊😊 zeer gunstig
- 😊 enigszins gunstig
- 😞 enigszins ongunstig
- 😞😞 zeer ongunstig